

וחקרת ודרשת ושאלת היטב:

משתתפים (לפי סדר הא"ב):

הרב שמואל חיים בלומינג,
ר"מ בישיבת אהלי תורה

הרב שלום חריטונוב,
משפיע בישיבת אהלי תורה

הרב שניאור זלמן ליברוב,
מנהל בית חב"ד בפלטבוש

הרב שלמה מאיעסקי,
מנהל רוחני במכון חנה

הרב נחמן שפירא,
משפיע וחבר "ועד להפצת שיחות"

הרב שמואל-חיים בלומינג: כיום לאחר ג' תמוז, כאשר אפשר במדת מה להתווכח על ראיית הסימנים הללו, מושתתת האמונה בעיקר על דברי הרבי עצמו. הן אמת שהיא מתיישבת עם כל המקורות ואף מתחזקת ומתבהרת על ידם, אבל היסוד העיקרי הוא – כי כך אמר הרבי בעצמו

מנין הוודאות שהרבי הוא-הוא מלך המשיח?

הרב בלומינג: שאלה זו יכולה לבוא משני סוגי שואלים: באם השואל הוא מליובאוויטש עצמה, או שהשואל הוא מהעולמישע.

האמונה אצל העולמישע הושתתה לפני ג' תמוז בעיקר על סימני הרמב"ם, על פיהם הוא מתווה את הדרך לזהות את מי שהוא "בחזקת משיח". סימנים אלו שתוכנם חיוק התורה והמצוות בקרב כל שדרות עם ישראל, התקיימו ברבי באורח מופלא ובלט ביותר, ואף הניאו מאות רבנים לחתום על פסק-דין הקובע כי הרבי הוא אכן בחזקת משיח. פסק דין שהרבי התייחס אליו ביוקר רב ואף שלח שליחים לקוראו על ציוני רבותינו נשיאנו.

מבלי לציין מיהו המשיח – הרבי גם ממש **פירש** למי הכוונה. את תחילת הפעולה על העמים קשר הרבי למשיח הגר **בני-יורק** ואף התבטא בפירוש שהכוונה ל"כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משיח צדקנו". את בנין המקדש מעט במקומו בזמן הגלות, קשר הרבי להנחת אבן הפינה **שהיתה על ידו** להרחבת 770, וכהנה רבות.

– להעיר, שבאחת משיחותיו מתייחס הרבי לסתירה המובאת במקורות אודות בניית המקדש השלישי, אם יבנהו הקב"ה או משיח, ומתווך הרבי שהמקדש ירד מהשמים ומשיח יעלה את השערים ששקעו באדמה, והבונה את השערים נחשב כבונה הבית כולו.

ומענין שבהשגחה פרטית, מכלל הבניה של בית רבינו, שבשלה הניח הרבי את אבן הפינה, הקימו בינתיים רק את השערים! והרי המעמיד את דלתות הבית נחשב כאילו העמיד הבנין כולו.

ומעל הכל – המעשה-רב ששרו לפני הרבי "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד" למעלה משנה, והרבי עודד זאת לעיני כל העולם (**465 פעמים** יצא הרבי לעודד את שירת ה"יחיחי").

כל הדברים הללו, הם בבחינת "דעת תורה" של הרבי הקובעת בבירור שהוא-הוא גואל האחרון, המלך המשיח.

אגב, שמעתי מאחד מגדולי המשפיעים שהתוועד לאחר ג' תמוז, ואמר שמי ששואל האם הרבי הוא משיח, סימן שהוא לא יודע מה זה משיח בכלל, כי מי שרק יתבונן במהותו של מלך המשיח ותפקידו, יראה מיד כי הדברים מתייחסים אל הרבי בצורה הכי ברורה ומתאימה.

גם אם הרבי אכן הוא מלך המשיח, האם זה ענין כה עיקרי, הלא העיקר שהוא רבי וממילא הוא גם משיח, ולשם מה צריך להדגיש זאת כל כך? ובכלל – האם מי שהוא "פיינער חסידישער יונגערמאן" מתפלל בעבודה וכו' ואינו מאמין שהרבי הוא משיח, הוא כל כך גרוע?

הרב חריטונוב: הקביעה כי העיקר שהרבי הוא רבי וממילא הוא משיח, אינה

כיום לאחר ג' תמוז, כאשר אפשר במדת מה להתווכח על ראיית הסימנים הללו, מושתתת האמונה בעיקר על דברי הרבי עצמו. הן אמת שהיא מתיישבת עם כל המקורות ואף מתחזקת ומתבהרת על ידם, אבל היסוד העיקרי הוא – כי כך אמר הרבי בעצמו.

היכן אמר הרבי זאת? – ראשית, הבהיר הרבי פעמים רבות כי נשיא הדור הוא משיח שבדור. דבר שמקבל משנה תוקף כאשר מדובר בנשיאי החסידות, שהיא בחינת "יחידה" שבתורה, שיש להם שייכות מיוחדת עם בחינת משיח שהוא גם בחינת "יחידה". וכאשר אומר לנו הרבי שדורנו זה הוא הדור

האחרון, מובן מאליו שהרבי הוא-הוא הגואל האחרון.

יתירה מכך: הרבי לא רק דיבר על 'משיח שבדורי' האחרון (היינו שהוודאות שהוא **יהיה** המשיח בפועל, אך הוא עדיין רק "בכוח", ו"בחזקת") – כי אם על משיח בפועל, שמציאותו **בהתגלות**, כבר היתה ה"שנה שמלך המשיח נגלה בה", והוא הכריז כבר "ענווים הגיע זמן גאולתכם", הוא **פעל** על העמים במסגרת היעוד של "וכתתו חרבותם לאיתים", ובונה בית מקדש (מעט הכנה למקדש העתידי) במקומו שבגלות. ועוד.

לבד ההבהרות הכלליות הללו על מציאותו של הגואל האחרון בדורנו, שהיו

מה הדבר האמיתי והנכון!

נכונה מאחר ואדמו"ר הזקן גם כן היה רבי, ועם כל המשמעויות של רבי, אבל משיח הוא לא היה. כך גם אדמו"ר האמצעי והצמח צדק וכן הלאה. מה שאין כן הרבי שהוא מלך המשיח.

הן אמת שכל הרביים הם ענין והמשך אחד, אבל מכל מקום לכל אחד יש את הענין הפרטי המייחד אותו, כשאצל הרבי הוא היותו מלך המשיח.

ביאור הדברים בעומק יותר: כל הרביים הם בחינת משיח – "יחידה" בעצם ואפילו למעלה מזה, אולם לפועל זה משתלשל ובא בגילויים בציור מסוים, כשאצל כל רבי הוא בציור אחר: אדמו"ר הזקן חכמה, אדמו"ר האמצעי בינה וכו'. וממילא אף שבשורש כולם הם בחינת משיח, הרי כפי שהדבר משתלשל למטה הרי זה בציור מוגבל פרטי.

מה שאין כן אצל הרבי, הרי גם בגלוי הוא בבחינת משיח, ציור בלתי מוגבל, החדור בכל העניינים ובכל הדברים. ז.א. הרבי כל-כולו הוא ציור של משיח, ואין אצלו כל ענין שאינו משיח.

ענין זה הוא אצל הרבי בכלל בכל שנות נשיאותו. ועוד לפני כן. הוזכר בשבוע הקודם, כי כבר בעת שהרבי רק היה בדרכו לארה"ב, ביום עלותו לספינה שאמורה היתה להביאו, הוא כתב רשימה העוסקת במאמר חז"ל "אין בן דוד בא עד שיבוקש דג לחולה ולא ימצא", ואחר כך כשהרבי הרי"צ יצא בקריאת הקודש של "לאלתר לתשובה, לאלתר לגאולה", היה הרבי ראש המפיצים את הבשורה.

וכאשר הרבי עלה בפועל על כס הנשיאות, הענין החל להיות מודגש יותר ויותר, החל מהמאמר הראשון בו מבהיר הרבי ברורות כי תפקיד דורנו הוא להביא את הגאולה, ובדגש יותר ויותר בשנים שלאחרי זה, עד שהרבי בישר שמציאותו של משיח כבר בהתגלות, ו"הגיע זמן גאולתכם".

מאחר שכן, המחשבה לחלק בין רבי למשיח, ולומר שמשיח הוא רק "סעיף" ו"פרט" ברבי, היא טעות מוחלטת, כי משיח הוא-הוא הדבר המייחד את הרבי כרבי בפני

עצמו, מעבר לשייכות הכללית של כל הרביים כענין אחד. וממילא חסיד שרוצה לחיות עם הרבי, כנשיא הדור השביעי, הרי זה צריך להיות באופן המייחד את הרבי, משיח.

וכמו כן לא שייך להתפלל בעבודה, בלי שזה יהיה חדור עם משיח, מאחר וכדי להתפלל הרי צריך שזה יהיה חדור בענין של הרבי, שהוא הממוצע המחבר, "אנכי העומד בין הוי' וביניכם", וענינו של הרבי בדורנו הוא: משיח.

הרב נחמן שפירא: על מנת להבהיר מדוע עשו רעש כל כך גדול מזה שהרבי הוא משיח, ראוי להרחיב יותר בחידוש שאצל הרבי על פני שאר הרביים. המושג של רבי וחסיד בגלוי היה כבר מאז הבעש"ט ובעיקר מאדמו"ר

בעבר לא היה מודגש כל כך ה"אנכי העומד" כי אם ה"לומר לכם את דבר הוי'".

הרבי היה זה שחידש את המושג של רבי מצד עצמו, לקשר יהודים לרבי מצד עצם הענין של התקשרות לרבי. מפורסם הוא המכתב של הרבי לאחד מזקני החסידים שגר בצרפת עוד בערוב ימיו של הרבי הרי"צ (בשנת תש"ח), בו הוא תובע ממנו ומהחסידים שבסביבתו לקשר יהודים לרבי על ידי נתינת מעמד וכדו'.

באותו מכתב נתן הרבי דוגמא מאחד שאפילו לא למד בליובאוויטש ולא היה חסיד גדול, אך הכיר את הרבי, ותיכף כשהגיע למדינה חדשה החלו להגיע מאנשי עירו

הרב שלום חריטונוב: המחשבה לחלק בין רבי למשיח, ולומר שמשיח הוא רק "סעיף" ו"פרט" ברבי, היא טעות מוחלטת. משיח הוא-הוא הדבר המייחד את הרבי כרבי בפני עצמו, מעבר לשייכות הכללית של כל הרביים כענין אחד. וממילא חסיד שרוצה לחיות עם הרבי, הרי זה צריך להיות באופן המייחד את הרבי

מכתבים לרבי! הרבי הסביר כי עצם הכתיבה לרבי ונתינת מעמד הרי זה התקשרות ממשי.

ואצל הרבי הענין נעשה מזמן לזמן יותר ויותר חזק. פשוט לקשר יהודים לרבי בעצם. למשל בשנה של מלחמת ששת הימים, הרבי ביאר את הפטרת פרשת וארא, שהקב"ה עשה מלחמות שכל ענינם היה בשביל ש"לך אתן פתחון פה" – שיתפרסם שמו של הנביא, והיה זה רמז ברור למלחמת ששת הימים שארעה כמה חודשים לאחר מכן. ובשנת תנש"א, ימים ספורים לפני פרוץ מלחמת המפרץ – התפרסמה שיחה זו כ"ליקוט" מוגה מהרבי (חלק לו וארא ב', וראה שם עמי

הזקן. כבר אז היו החסידים נוסעים לרבי והוא היה מתווה את הדרך בעבודת ה'. אולם על אף שהיה רבי, לא היתה ההדגשה על הרבי עצמו כי אם על ההוראות וההכוונה שהוא נותן בעבודת ה'. העיקר היה לימוד החסידות ועבודת התפילה, והרבי היה המכוון ומדריך בזה. אף שגם אז כמובן היו חסידים מדגישים תמיד את עצם המהות של הרבי כרבי. אך לא היה זה כי אם בעיקר מצד ה"מטה", מצד החסידים, ולא היה זה ה'סדר'.

בסגנון אחר: רבי ענינו הוא הרי "אנכי העומד בין הוי' וביניכם לומר לכם את דבר הוי'" – ממוצע המחבר בין ישראל להקב"ה.

36 ואילך). כאן זה כבר לא היה "רמז" כי אם מראה באצבעו ואומר זה!

ובמילים פשוטות: דברי הרבי משמעותם אשר כל המלחמה היה כדי שיתפרסם שמו!

ואחר כן הרבי התחיל להבהיר שהרבי הוא נשיא הדור, והדבר כלל לא התקבל אצל יהודים – מה פתאום אתה מתחיל לקחת את הרבי ולהגביה אותו על כולם?...

אצל הרבי נתחדש שמכל מקום כולם צריכים להגיע ל"תל תלפיות" של 770. אי אפשר להסתפק ברבי שלו אלא הוא צריך ללכת לרבי שלנו דווקא.

וענין זה נעשה בהדגשה יותר על ידי שהרבי התחיל לדבר לא רק שהרבי הוא נשיא הדור אלא שהוא משיח שבדור, ויותר מזה משיח צדקנו ורבי של כלל ישראל, ולכן ברור מדוע יש כל כך "קאך" בזה, כי זה הרבי הכללי.

בכלל החדר של הרבי נקרא בפי חסידים "היכל משיח". אבל סוף כל סוף בדורות עברו לא התעסקו בזה כל כך. ומדוע? כי הרבי לא התעסק בזה. אבל כאשר התפרסם ברבים עובדת היותו של הרבי מלך המשיח ובפועל – הרי זהו הענין של רבי!

מה הענין של "יחי אדוננו", ומדוע עשו מזה כזה ענין עיקרי, שרים בכל מקום וכו'?

הרב שלמה מאיעסקי: כידוע המקור על הענין של "יחי", הוא השיחה של הרבי בבי ניסן תשמ"ח. בשיחה זאת מציין הרבי שלאחר שמלאו "חיי"ם" שנה לנשיאותו של הרבי הקודם, הרי מתחילה עבודה של הכתרת והוספת חיים במלך: ועבודה זאת היא על ידי ההכרזה "יחי המלך".

הרבי מסביר כי בהכרזה זו מביאים את משיח, מפני שעל ידה מוסיפים חיים במלך, ומביאים להקיצו ורננו דוד מלכא משיחא.

וכה מחשיב הרבי את הענין הזה של הוספת חיים במלך, עד שהוא מציין שבעצם

הרב שניאור-זלמן ליברוב: צריך כל דבר לחקור

היטב. מהי נבואה ומה התחדש בה, מהו הענין

של יחי. עברו כבר עשר שנים וחייבים כבר

לדעת את השיחות. וכמענה הרבי לאחד שביקש

חיזוק: "באם כל המדובר בשבת האחרון והר"ד,

לא חיזוק, איני יודע מה מחזוקי..."

בעולם ופועל בעולם, הרי זה ענין עיקרי שנוגע לנו עכשיו ומזכירים זאת בלי הרף.

הרב זלמן ליברוב: הרבי הרי"צ מספר על יהודי אחד שהיה גר בעיירה שוונציאן, והוא היה מנגד לבעש"ט. שבע שנים הוא נלחם בבעש"ט, ארבע שנים לפני ההסתלקות ושלוש אחרי. הוא היה גביר וניהל הכל. לאחר מכן הוא הפסיק. המתנגדים תמחו ולא הסכים לבאר מדוע. שאלו אותו: האם התברר לך שהחסידים שומרי תומ"צ? הוא השיב בחיוב, אך לא הסביר. בזמנו לא היו חסידים בשוונציאן ולאט לאט באו חסידים. אפילו מנכדיו נהיו חסידים על אף שהוא היה גאון שנשאר מתנגד.

בגיל 93, בזמן אדה"ז, ביקשו משוונציאן שיבוא, והוא בא לשלושה שבועות. היה מאוד לעבדדיק. בשבת האחרונה שהיה שם בשבת וירא (לאחר נח ולך לך). היה בבית המדרש הקר. שם הגאון למד. לאחר שאדמו"ר הזקן דיבר, ביקש הגאון לדבר. התוודה שהתנגד לשם שמים. עד שיום אחד נרדם על גמרא מסכת מנחות, ובא אליו הבעש"ט בחלום, והקשה: כתיב ודרשת וחקרת ושאלת היטב – איפה זה? חקרתי ומיד הגעתי למסקנות ברורות. ומסיים, היום שזכיתי לראות קודש הקדשים שקירב אלפים אלפים, הריני מברך שהחינו בשם ומלכות.

הסיפור הזה הוא יסוד חשוב: צריך כל דבר לחקור היטב. מהי נבואה ומה התחדש בה, מהו הענין של יחי. עברו כבר עשר שנים וחייבים כבר לדעת את השיחות. וכמענה הרבי לאחד שביקש חיזוק: "באם כל המדובר בשבת האחרון והר"ד, לא חיזוק, איני יודע מה מחזוקי..."

דבר ראשון יש לנו להתייחס לשאלה: מה עשו מהענין של "יחי" כזה עיקר גדול כל-כך. הייתי משנה בנסוח השאלה מילה אחת והכל יהיה מובן: מדוע עשה (הרבי) מזה ענין כל כך. הרבי הוא זה שהפך את הנושא של "יחי" לדבר עיקרי ומרכזי. הוא זה שבשעה ששרו

גם בהכרזה הכללית של "עד מתי", שענינה לצעוק בעד היציאה מהגלות בכלל, טמונה בעצם הנקודה הפרטית של הכתרת והוספת חיים במלך!

עד כאן בנוגע לתוכן ההכרזה. אלא שכאן יש שואלים: מדוע מכריזים זאת בלי סוף בוקר צהרים וערב?

ההסבר בזה הוא פשוט: אנו למדנו זאת מהרבי, כל פעם שהרבי יצא לתפילה שרו "יחי אדוננו" וזה הפך להיות החוט המרכזי הקשר אותנו עם הרבי.

בנוסף לכך, והוא גם פרט עיקרי מאוד: בשיחת כ"ח ניסן הרבי זעק על זה שלא יתכן שיתאספו עשרה אנשים ולא ירעישו על משיח. כיום, מאז שהרבי הפך את הענין של "יחי" למרכז הענינים, הזעקה שלנו לגאולה מתבטאת בהכרזה זאת ואנו אכן משתדלים להרעיש על כך בכל הזדמנות!

ובשולי הדברים כדאי לשים לב: כמה פעמים בתפילה מזכירים את הענין שהקב"ה הוא מלך, אולי יותר ממאה פעמים, ומדוע? כי זה הזמן של הכתרת המלך וממילא נמצאים בזה עם כל "קאך".

וכמו כן עכשיו, כאשר מצד סדר הדורות אנו נמצאים בזמן הגאולה, שישנו משיח

הרב שלמה מאיעסקי: כמה פעמים בתפילה

מזכירים את הענין שהקב"ה הוא מלך? - אולי

יותר ממאה פעמים. מדוע? - כי זה הזמן של

הכתרת המלך וממילא נמצאים בזה עם כל

"קאך". כמו כן עכשיו, כאשר מצד סדר

הדורות אנו נמצאים בזמן הגאולה, הרי זה ענין

עיקרי שנוגע לנו עכשיו ומזכירים זאת בלי הרף

הרב נחמן שפירא: בכלל החדר של הרבי נקרא

בפי חסידים "היכל משיח". אבל סוף כל סוף

בדורות עברו לא התעסקו בזה כל כך. ומדוע?

כי הרבי לא התעסק בזה. אבל כאשר התפרסם

ברבים עובדת היותו של הרבי מלך המשיח

ובפוּעל - הרי זהו הענין של רבי!

וזה היה פעם, אבל לאחר שהרבי אמר שהעולם מוכן, הרי רואים שהרבי בעצמו התחיל לדבר ברורות מיהו המשיח המדובר פה, ואף פירסם זאת בעצמו בכל העולם.

יהי רצון שתיכף ומיד ממש נזכה להתגלותו השלימה.

הערה: הדברים שכתבו מתוך הסיפוזיון שנערך בתשרי, כך שיתכן שנפלו אי-אלו דיוקים בדברים

שליחותו של נשיא דורנו, משיח צדקנו וכו' והדברים יודעים.

אגב זה, מענין לציין, שבסוף שנת תשמ"ג, הרבי התייחס לראשי-תבות של השנה החדשה, ה"תשד"מ. ואמר שבעצם היו צריכים לקרוא את השנה: "תהא שנת דברי מנחם", אבל כדי ש"לא להפוך את העולם" יקראו לזה: דברי משיח.

לפניו את כל השירים שרק יכולים להיות, הוא עודד דווקא את השיר של "יחי אדוננו", ובאופן בולט. הוא זה שבאותה תקופה שלאחר ז"ך אד"ר - שלצערינו לא זכינו מהרבי לתפילות, שיחות ודולארים וכו', ואנו התגעגענו וייחלנו לאיזה "גילוי" ממנו - בחר שדווקא "יחי" יהיה הקשר שלנו עמו. והוא גם זה שהלך ופרסם זאת לכל העולם כולו, בעודדו את השירה האדירה ב"י שבת ה'תשנ"ג.

בנוגע לשאלה: מה הענין בזה, לבד מדברי קודמי שהסביר את הענין בכללותו, כדאי להוסיף פרט שככל הנראה לא מפורסם כל כך: ישנה שיחה מערב ראש השנה תשנ"ב, בה הרבי אומר שהצמח צדק יעשה ככל שביכולתו בשביל **גילוי שמו של משיח, ועד לגילוי משיח עצמו**.

זאת אומרת שהרבי מתברך ששמו של משיח יפורסם בכל העולם. וכפי שאכן התחיל ענין זה להיות בשטורעם בחורף ה'תשנ"ב, כאשר הרבי התחיל לדבר מפורשות על כך שמציאותו של משיח בהתגלות, והתחילה